

VERSLAG INTERNETCONSULTATIE WIJZIGING UITVOERINGSREGELING VISSERIJ TEN BEHOEVE VAN REGULERING ZEGENVISSERIJ

Gedurende vier weken (van 21 april tot 19 mei 2021) heeft een internetconsultatie plaatsgevonden over het voorstel van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ('minister') tot wijziging van regulering van de zegenvisserij IJsselmeer. Het voorstel houdt in dat de minister de mogelijkheid krijgt om bij de jaarlijkse vergunningverlening voor het IJsselmeer, Markermeer en IJmeer (hierna tezamen aangeduid als IJsselmeer) te bepalen dat gedurende dat visseizoen de zegen op minder dan zeven dagen per zegenrecht mag worden ingezet, indien dit nodig is vanuit het oogpunt van visstandbeheer.

Er zijn in totaal acht reacties ontvangen. De reacties gaan niet in op het voorstel om in de Uitvoeringsregeling visserij op te nemen dat de minister jaarlijks kan besluiten om de inzet van zegen te beperken als dit vanuit visserijbeheer noodzakelijk is en hebben derhalve niet geleid tot aanpassing van het voorstel. Hieronder wordt een samenvatting gegeven van de reacties en ingegaan op de ingebrachte argumenten.

Disproportioneel

De maatregel wordt allereerst disproportioneel geacht. In 2014 zijn al beperkende maatregelen genomen; de zegenvisserij is toen met 95% gereduceerd en staand net visserij met 85%. Wanneer de zegenvisserij verder wordt beperkt, verdwijnt het perspectief voor de bedrijven die nog actief de zegenvisserij uitoefenen.

Een maatregel is disproportioneel als met een minder ingrijpende maatregel eenzelfde resultaat kan worden behaald of als het met de maatregel behaalde voordeel niet in verhouding staat tot de negatieve gevolgen van de maatregel. Met het voorstel wordt bereikt dat de minister jaarlijks bij de uitgifte van de vergunningen IJsselmeer de inzetbaarheid van de zegen verder kan reduceren indien dit nodig is ter bescherming van het visbestand. Bescherming van de visbestanden is ook in het belang van de visserij. Als niet wordt ingegrepen dreigt het brasembestand binnen afzienbare tijd beneden een kritische grens te komen. Dan is herstel van het bestand niet meer mogelijk en is helemaal geen zegenvisserij meer mogelijk.

Voor de houders van een vergunning met daarop het recht op de inzet van zegen betekent de voorgestelde wijziging dat de inzetbaarheid van de zegen jaarlijks zal kunnen gaan fluctueren. Er zijn vijftien vergunninghouders die een vergunning hebben om met de zegen te vissen; twaalf vergunninghouders hebben zeven dagen en drie vergunninghouders hebben veertien dagen. Al deze vergunninghouders hebben ook andere vistuigen op hun vergunning staan.

Inbreuk eigendom

Een respondent voert aan dat beperking van het aantal zegendagen een ongeoorloofde inbreuk op eigendom dan wel regulering van eigendom betekent en een andere respondent voegt daaraan toe dat verdere beperking niet kan worden doorgevoerd zonder compensatie.

Het op de vergunning beperken van het aantal zegendagen tot twee betekent inderdaad regulering van de vergunning. Deze regulering is gerechtvaardigd omdat uit wetenschappelijk advies blijkt dat ingrijpen in de visserij noodzakelijk is ter bescherming van het brasembestand. Als niet wordt ingegrepen dreigt de situatie te ontstaan dat het brasembestand tot beneden de kritische grens komt. Met als bijkomend risico dat op termijn geen zegenvisserij meer mogelijk is.

Alternatief

Diverse respondenten verwijzen naar het door de zegenvissers ingediende voorstel om de zegenvisserij vrijwillig te beperken tot maximaal vijf dagen en te beperken tot het Markermeer/IJmeer.

Het rapport van Wageningen Marine Research (WMR) is duidelijk. Als de brasemvangsten niet scherp terug worden gebracht, dreigt het bestand beneden de kritische grens te komen. Het door de zegenvissers ingediende voorstel staat ver af van het wetenschappelijk advies en zou daardoor het brasembestand onvoldoende beschermen.

Wetenschappelijke basis is ontoereikend

Diverse respondenten zijn het met de minister eens dat het brasembestand moet verbeteren en zien in dat dit ook in het belang is van de visserij. Echter, zij herkennen het door WMR geschetste beeld van het brasembestand niet en wijzen erop dat de data over het brasembestand beperkt is. Ook missen zij een beheerdoelstelling voor brasem.

De opmerking dat slechts beperkte informatie beschikbaar is en de wetenschappelijke onderbouwing wankel is, wordt niet herkend. De tijdserie met informatie over de bestandsontwikkeling van de brasem gaat terug tot 1992^{1,2,3}. Vanaf 1992 tot in het laatste decennium vertoont het brasembestand negatieve ontwikkelingen in de omvang van het bestand én nam het aandeel grote en oude vis af. Sinds 2015 zijn geen positieve ontwikkelingen gezien: noch het paaibestand, noch het juveniele bestand is sinds 2015 toegenomen. Vergelijkbare bestandsontwikkelingen constateerde WMR al eerder. Gegeven deze bestandsontwikkelingen adviseerde WMR in haar rapporten van 2017¹ en 2020² om, bij een beheerdoelstelling gericht op herstel van het brasembestand, geen brasem aan de meren te onttrekken (een zogenoemde nulvangst).

Als niet wordt ingegrepen dreigt het brasembestand beneden de kritische grens te komen en bestaat het reële risico dat binnen afzienbare tijd zegenvisserij financieel niet langer rendabel is.

Nader onderzoek

Meerdere respondenten wijzen erop dat nader onderzoek moet worden verricht voordat maatregelen worden getroffen en zijn bereid – tegen betaling – medewerking te verlenen.

Het is positief te lezen dat enkele vergunninghouders bereid zijn medewerking te verlenen aan het onderzoek dat WMR in opdracht van het ministerie uitvoert en nog gaat uitvoeren. Dit onderzoek met zegen zal samen met het aanvullende atoomkuilonderzoek naar verwachting twee tot drie jaar in beslag nemen en heeft tot doel nog beter inzicht te krijgen in de vier op het IJsselmeer commercieel beviste schubvisbestanden, waaronder het brasembestand.

Motie Bisschop

Meerdere respondenten wijzen erop dat met het voorstel geen juiste invulling wordt gegeven aan de motie Bisschop (Kamerstukken II 2020/21, 33450, nr. 88).

De motie roept op om geen generieke maatregel te treffen zolang de aanvullende onderzoeken naar visstanden nog lopen. Zoals is toegelicht in de brief aan de Tweede Kamer (Kamerstukken II 2020/21, 29675 en 29664, nr. 200), wordt de komende twee tot drie jaar aanvullend onderzoek gedaan naar de visbestanden in het IJsselmeer. Deze onderzoeken gaan ons inzicht in de visbestanden verder vergroten en de resultaten zullen mede uitgangspunt gaan vormen van het visserijbeheer.

De voorgestelde wijziging betreft geen beperking van de zegenvisserij en is in die zin dan ook geen generieke of onomkeerbare maatregel. De voorgestelde wijziging maakt het mogelijk om de zegenvisserij – net als de staandnetvisserij – jaarlijks via de vergunning-uitgifte te beperken indien dit nodig is ter bescherming van visbestanden.

WMR heeft de minister reeds meerdere keren gewaarschuwd dat het brasembestand in een dergelijk slechte staat verkeert dat het beneden de kritische grens dreigt te komen.^{1,2} Het reële risico bestaat dan ook dat binnen afzienbare tijd zo weinig brasem overblijft dat zegenvisserij niet langer mogelijk is. Deze signalen kunnen niet worden genegeerd. Daarom is de minister voornemens om de zegenvisserij te beperken. De minister wil daarbij zo dicht mogelijk bij het wetenschappelijk advies blijven en tegelijkertijd nog enige vorm van zegenvisserij mogelijk houden.

---

¹ Tien et al., 2017. Inspanningsadviezen voor snoekbaars, baars, blankvoorn en brasem in het IJssel-/Markermeer; visseizoen 2017/2018. Wageningen University & Research rapport C018/17.

² Tien et al., 2020. De evaluatie van potentiële oogstregels voor brasem en blankvoorn; In het IJssel-/Markermeer. Wageningen Marine Research rapport C070/20.

³ Tien et al., 2021. Bestandsoverzicht van snoekbaars, baars, blankvoorn en brasem; In het IJsselmeer/Markermeer, 2021. Wageningen University & Research rapport C043/21.

Zwalkend overheidsbeleid

Diverse respondenten verwijten de overheid zwalkend beleid: jarenlang heeft de overheid gestimuleerd dat brasem werd weggevangen om de waterkwaliteit te verbeteren, en nu moet brasembestand worden versterkt.

Het klopt dat in de periode 1987 – 1998 voor diverse meren is bevorderd dat brasem werd weggevangen. Doel hiervan was herstel van de ecologische waterkwaliteit: aanzienlijke toename van de helderheid van het water en terugkeren van waterplanten. Deze aanpak gold echter niet voor het IJsselmeer. Er is daarom ook geen sprake van inconsistent beleid.